

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1612

Vragen van de leden **Middendorp** en **Koopmans** (beiden VVD) aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister voor Rechtsbescherming over *de berichtgeving over het proefschrift van Marlies van Eck van de Tilburg University* (ingezonden 13 februari 2018).

Antwoord van Staatssecretaris **Knops** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) mede namens de Minister voor Rechtsbescherming (ontvangen 29 maart 2018) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1335

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van de berichtgeving over het proefschrift van Marlies van Eck van de Tilburg University?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de conclusie in het proefschrift dat de burger onvoldoende juridisch is beschermd wanneer de overheid computers gebruikt bij het nemen van besluiten met een financieel belang, maar dat niet duidelijk is hoe de besluiten precies worden genomen?

Antwoord 2

Ik deel de mening van de auteur dat de uitvoering van geautomatiseerde ketenbesluiten complex is en afhankelijk van de deskundigheid van meerdere disciplines. Het is beslist niet de bedoeling dat de burger nadeel ondervindt van de keuze van de overheid om computers te gebruiken bij het nemen van besluiten met een financieel belang. Met mw. Van Eck ben ik van mening dat nieuwe juridische regels weinig toevoegen. Uit de huidige regelgeving en jurisprudentie volgt namelijk al dat fouten hersteld moeten kunnen worden en dat bestuursorganen besluiten op een passende manier moeten motiveren, door bijvoorbeeld de keuzes, gegevens en aannames achter een besluit te onderbouwen. De burger is daarom meer gebaat bij een coöperatieve

¹ Burger onvoldoende beschermd tegen computerbesluiten (1 februari 2018) via Binnenlands Bestuur
<http://www.binnenlandsbestuur.nl/digitaal/nieuws/burger-onvoldoende-beschermd-tegen.9580215.lynkx>

opstelling van bestuursorganen die werken met de bedoelde computersystemen. Op die manier kunnen geconstateerde onjuistheden gemakkelijker worden hersteld dan nu blijktens het proefschrift het geval is en kan een tijdrovende gang naar de rechter worden voorkomen.

Vraag 3

In hoeverre is het waar dat de instructies aan de computer niet beschikbaar zijn voor derden, zoals de personen die geraakt worden door het besluit?

Antwoord 3

Met de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) kunnen derden in principe om openbaarmaking van computerinstructies vragen. In de beleidsvisie over open source die ik naar verwachting voor de zomer aan de Kamer zal zenden, wil ik nader ingaan op de vraag of het mogelijk en noodzakelijk is de openbaarmaking van de broncode van die geautomatiseerde besluitvorming in meer gevallen mogelijk te maken.

Daarnaast heb ik in een brief van 28 februari 2018 aan uw Kamer laten weten dat ik een onderzoek laat uitvoeren naar de toepassing van algoritmen binnen de overheid. Dit onderzoek wordt naar verwachting in het tweede deel van 2018 afgerond en de bevindingen zullen met uw Kamer worden gedeeld.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u het idee een onafhankelijke instelling de computerinstructies te laten toetsen? Ziet u dat als werkbaar? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

In het wetgevingsproces moet de overheid zorgen dat de traceerbaarheid tussen wetgeving en computerinstructies zo goed mogelijk geregeld is. Op het nemen van besluiten als zodanig door overheidsorganisaties, is in principe geen onafhankelijke controle ingericht, anders dan dat het bestuursrecht het mogelijk maakt om beroep aan te tekenen bij een rechter. Ook maakt het bestuursrecht het mogelijk besluiten waar nodig te herstellen (zie vraag 2). Een en ander geldt evenzeer voor geautomatiseerde besluitvorming. In lijn met deze praktijk zie ik vooralsnog geen reden om een onafhankelijke instelling in het leven te roepen voor de beoordeling van broncodes.

Vraag 5

In hoeverre geeft het proefschrift u reden om de relevante wetgeving te wijzigen?

Antwoord 5

Voor het antwoord wordt verwezen naar het antwoord op vraag 2 en vraag 3.